

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **Z. K.**
zastoupena Mgr. Martinem Bílým, advokátem
sídlem Veleslavínova 252/2, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 10. 2024, o invalidním důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9. 10. 2024, č. j. X, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náklady řízení k rukám jejího advokáta ve výši 7 670 Kč ve lhůtě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Specifikace věci

1. Podstatou věci je nesouhlas žalobkyně s posouzením její invalidity. Domnívá se, že žalovaná pochybila, pokud potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 7. 2024. Tímto rozhodnutím v prvním stupni Česká správa sociálního zabezpečení zamítla žádost žalobkyně o změnu výše invalidity z důvodu zhoršení zdravotního stavu pro

nesplnění podmínek předpokládaných § 39 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) a rozhodla, že žalobkyni nadále náleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně.

II. Relevantní skutková zjištění

2. Ke dni 9. 5. 2016 byla žalobkyně posouzena jako invalidní v prvním stupni. Dne 10. 6. 2024 požádala o změnu výše invalidního důchodu.
3. Lékař Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „IPZS“) Frýdek-Místek dne 16. 7. 2024 uzavřel, že se u žalobkyně nadále jedná o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění. Stanovil pokles pracovní schopnosti žalobkyně o 40 % dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“). Procentní míru poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nezměnil.
4. Na základě citovaného posudkového hodnocení rozhodla žalovaná v prvním stupni dne 17. 7. 2024 a žádost žalobkyně o navýšení invalidního důchodu zamítla. Proti uvedenému rozhodnutí vznesla žalobkyně námitky.
5. V řízení o námitkách přezkoumal zdravotní stav žalobkyně nejprve dne 3. 10. 2024 lékař námitkového řízení České Budějovice, podle jehož posudku rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně představovalo postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Stanovil míru poklesu pracovní schopnosti ve výši 20 %. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti zvýšil o 10 %; celkově pokles činí 30 %. Dne 13. 12. 2024 pak v námitkovém řízení posoudil zdravotní stav žalobkyně ještě lékař IPZS Plzeň se závěrem, že žalobkyně je nadále invalidní v prvním stupni, rozhodující příčinu poklesu zdravotního stavu žalobkyně představuje postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míra poklesu její pracovní schopnosti činí 40 %. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti nezměnil.
6. O námitkách žalobkyně rozhodla žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím.

III. Žaloba

7. Žalobou doručenou zdejšímu soudu dne 16. 12. 2024 žalobkyně s rozhodnutím žalované nesouhlasí a navrhuje jeho zrušení.
8. Poukazuje mj. na rozporná hodnocení jejího zdravotního stavu, nepřezkoumatelnost posudků lékařů IPZS. Nesouhlasí ani s věcnou správností hodnocení svého zdravotního stavu. Vyzdvihuje svůj neutěšený zdravotní stav.

IV. Stanovisko žalované

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

9. Ve vyjádření ze dne 17. 1. 2025 žalovaná za dosud zjištěného skutkového stavu setrvala na svých závěrech z rozhodnutí ze dne 9. 10. 2024

V. Řízení před krajským soudem

10. U jednání soudu dne 16. 5. 2025 žalobkyně setrvala na svém procesním stanovisku. Zdůraznila závěry posudku Posudkové komise Ministrantova práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“)
Ostrava ze dne 11. 4. 2025, jak byl zpracován v přezkumném řízení soudním.
11. Žalovaná s ohledem na závěry posudku PK MPSV Ostrava navrhla napadené rozhodnutí zrušit.

VI. Posouzení věci krajským soudem

12. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů.
13. Soud dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
14. Krajský soud prvně shrnuje relevantní právní úpravu a judikaturu dopadající na souzenou věc.
15. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 téhož zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
16. Soud předesílá, že rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“) posouzení, zda je žadatel invalidní a o jaký stupeň invalidity se jedná, provádí posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu (IPZS), a podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ, pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění je posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí; za tím účelem Ministerstvo práce a sociálních věcí zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu dotčených rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti.
17. Náležitosti posudku přitom upravuje v § 7 vyhláška o posuzování invalidity. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní

schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekomandaci (to pouze, jde-li o invaliditu prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012 - 18).

18. Posudek PK MPSV pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz, avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí ve dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011–43).
19. Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav stěžovatele byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav posuzované osoby zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle rozhodujícího zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2022, č. j. 1 Ads 156/2021–43).
20. Jelikož rozhodnutí soudu v případě, kdy se jedná o dávku důchodového pojištění podmíněnou nepříznivým zdravotním stavem občana a jeho dochovanou pracovní schopností, je závislé především na odborném lékařském posouzení, vyžádal si v souzené věci krajský soud odborný lékařský posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, pracoviště Ostrava, jež je k podání tohoto posudku povolána přímo ze zákona podle § 4 odst. 2 zákona o OPSZ. Úkolem správních soudů v přezkumném řízení je pak vyhodnotit, zda je z lékařských posudků a zejména z posudků posudkové komise ministerstva zřejmé, že byl stav žadatele o invalidní důchod komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím, zda je posudkový závěr náležitě, přesvědčivě a srozumitelně zdůvodněn. Správní soud je povinen rozhodovat na základě úplně zjištěného skutkového stavu, který je

dostatečným podkladem pro jeho rozhodnutí. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, nemůže správní soud nahradit vlastní úvahou. Nemá pro to potřebné odborné znalosti. Může si ale vyžádat doplnění posudku, vyhotovení srovnávacího posudku jinou komisí ministerstva nebo uložit vypracování revizního posudku (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2021, č. j. 1 Ads 252/2020–25).

21. V souzené věci zdravotní stav žalobkyně, resp. míru poklesu její pracovní schopnosti, z pohledu zákona o důchodovém pojištění, hodnotili posudkoví lékaři opakovaně: lékař IPSZ Frýdek-Místek (posudek ze dne 16. 7. 2024), lékař IPZS České Budějovice (posudek ze dne 3. 10. 2024) a lékař IPZS Plzeň (posudek ze dne 13. 12. 2024), v přezkumném řízení soudním pak PK MPSV, pracoviště Ostrava (posudek ze dne 11. 4. 2025) - vždy s identickým zařazením rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pod kapitolu XIII, oddíl E, přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Závěry posudků se ovšem lišily co do aplikace konkrétní položky: oscilovaly od položky 1 b (lékař IPZS České Budějovice) až po položku 1d (PK MPSV Ostrava). Hodnocení se rozcházela i v posudkovém hodnocení ve smyslu § 3 a 4 vyhlášky č. 359/2009 Sb.
22. Posudek PK MPSV Ostrava, jak byl zpracován v přezkumném řízení soudním, přitom vykazuje všechny zákonem i judikaturou požadované náležitosti a naplňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti; posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila a posudek nevzbuzuje žádné pochyby.
23. PK MPSV Ostrava vycházela při vypracování svého posudku z kompletní zdravotní dokumentace praktického lékaře žalobkyně MUDr. K. M., ze spisů IPSZ Frýdek-Místek, Krajského soudu v Ostravě, dále též ze žalobkyní doložených zpráv a odborných nálezů a lékařských nálezů a dokumentace citované na straně druhé posudku ze dne 11. 4. 2025. Zohledňuje i lékařskou zprávu doloženou žalobkyní při jednání PK MPSV Ostrava (MUDr. M., neurochirurg, ze dne 10. 4. 2025).
24. Rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí představuje dle PK MPSV vertebrogenní algický chronický syndrom při stavu po operaci bederní páteře dne 6. 11. 2023 s pooperační komplikací (empým) s trvajícím iritačně zánikovým kořenovým syndromem L5/S1 vlevo, s hypotonií a hypotrofií levé dolní končetiny a těžkou poruchou dynamiky páteře. Jedná se o těžké funkční postižení s významným neurologickým nálezem. Uvedené zdravotní postižení je podřaditelné pod kapitolu XIII, oddíl E, položku 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které posudková komise stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 50 %. Jedná se tedy o invaliditu druhého stupně se vznikem k 6. 11. 2023 (neurochirurgická operace) a s platností posudku do 30. 4. 2026. Žalobkyně byla při jednání PK MPSV Ostrava vyšetřena přítomnou neuroložkou.
25. PK MPSV neohodnotila shodně s lékaři IPZS na základě vlastní objektivizace zdravotního stavu a nově doložených lékařských nálezů. Konstatovala též, že z dostupné dokumentace a opakovaných vyšetření odborným neurologem MUDr. S. je zřejmé, že u žalobkyně

nedošlo po operaci k předpokládané stabilizaci zdravotního stavu, ale ke zřejmému zhoršení bolestivosti, pravděpodobně s podílem infekční komplikace po operaci. Daný neurolog popsal obraz radikulárního syndromu L5/S1 I.sin, irit. zánikový syndrom, bez zlepšení po operaci. Neurochirurgická klinika pak uvádí septický šok na podkladě zánětu v oper. poli, stav revize 21. 11. 2023 s evakuací empyému. Ani po proběhlé rehabilitaci nedochází k podstatnému funkčnímu zlepšení. Tento stav nyní nadále bude řešit neurochirurg s další intervencí.

26. Po prozkoumání veškeré zdravotnické dokumentace a lékařských zpráv PK MPSV Ostrava tak vyhověla námitkám žalobkyně. Pokles její pracovní schopnosti činil 50 %. O úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku PK MPSV Ostrava nemá krajský soud důvod pochybovat. Posudková komise posuzovala zdravotní stav žalobkyně ve složení z posudkového lékaře a též neuroložky, tedy lékařky z oboru nemoci, která je uznávána za dominantní v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu žalobkyně. Žalobkyně byla v posudkové komisi přešetřena právě lékařkou z oboru neurologie. I z tohoto osobního vyšetření a zpráv doložených při jednání komise vycházela ve svých závěrech. Předestřené závěry PK MPSV považuje krajský soud za plně přezkoumatelné a přesvědčivé a podotýká, že žalobkyně nesporeovala komplexnost lékařských zpráv či diagnostického souhrnu, jak plyne z posudku ze dne 11. 4. 2025.
27. Již výše bylo nastíněno, že správní soud si nemůže učinit úsudek o otázce posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity sám, stejně tak si tento úsudek nemůže učinit sama žalobkyně. Je třeba též zdůraznit, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobkyně pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, neboť se jedná právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nemůže činit sám, nýbrž vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise. Při objektivním hodnocení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí pro účely přiznání invalidního důchodu nelze brát v potaz, zda žalobkyně svá zdravotní postižení subjektivně vnímá jako těžší či zda by je zařadila do jiné kapitoly přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., než jak je vyhodnotili a vyhodnotili posudkoví lékaři (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37).
28. Dle krajského soudu posudek PK MPSV Ostrava vypracovala pro účely přezkumného soudního řízení dostatečně přesvědčivě. Soud nemá důvody s jeho závěry jakkoli polemizovat. Nelze ostatně přehlédnout, že žalobní námitky žalobkyně směřovaly zejména do medicínského posouzení věci.
29. Jelikož žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí splnila zákonné podmínky invalidity druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., a již ke dni 6. 11. 2023 byla invalidní v druhém stupni, žalovaná pochybila, pakliže napadeným rozhodnutím potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 17. 7. 2024, jímž byla zamítnuta žádost žalobkyně o změnu (navýšení) doposud přiznaného invalidního důchodu.

VII. Závěr a náklady řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

30. V řízení před krajským soudem bylo prokázáno, že se u žalobkyně k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tj. ke dni 9. 10. 2024, jednalo o druhý stupeň invalidity.
31. Krajský soud proto v souladu s § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí žalované pro vady řízení zrušil a věc jí vrátil dle odst. 4 téhož ustanovení k dalšímu řízení. Soud připomíná, že žalovaná je v průběhu dalšího řízení vázána právním názorem krajského soudu, tedy, že žalobkyně je nadále invalidní, přičemž se u ní jedná o invaliditu druhého stupně.
32. V řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, které v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná je zavázána k náhradě nákladů řízení žalobkyni v rozsahu tří úkonů právní služby – převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, účast u jednání soudu [§ 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění platném a účinném v době, kdy byl úkon vykonán], tj. 2 x 1000 Kč a 1 x 4 620 Kč, celkem tedy 6 620 Kč, k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč a 1 x 450, tj. celkem 1 050 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Zástupce žalobkyně není plátcem DPH. Náklady právního zastoupení činí po zaokrouhlení celkem 7 670 Kč. Soud žalovanou k jejich zaplacení zavázal k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř., neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalované.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 16. května 2025

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně